‘จอยลดา’ แอปพลิเคชันนิยายแชตออนไลน์ โฉมหน้าใหม่ของวรรณกรรมไทย

‘JOYLADA’: New Application Software of Online Chat Fiction for Thai Literature

ชญาณี ฉลาดธัญญกิจ*

บทคัดย่อ

จอยลดา เป็นแอปพลิเคชันนวนิยายแชตแห่งแรกของประเทศไทยซึ่งพัฒนามาจากเว็บไซต์นวนิยายออนไลน์ในยุคตั้งต้น องค์ประกอบที่เกิดขึ้นในกลวิธีการประพันธ์นวนิยายแชตนี้ก็ล้วนแต่ล้อกันกับวิวัฒนาการเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การมีเนื้อหาหลากหลายให้ผู้อ่านกลุ่มต่าง ๆ เลือกสรรได้ รวมถึงการสร้างอรรถรสในการอ่านได้อย่างแตกต่างกับสื่อวรรณกรรมในรูปแบบอื่นๆ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้จอยลดาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้อ่านรุ่นใหม่ได้เป็นอย่างดีจนได้รับความนิยมสูงในขณะนี้

คำสำคัญ: วรรณกรรมออนไลน์ / แอปพลิเคชัน / นิยายแชต / จอยลดา

Abstract

Joylada- Thailand’s first chat fiction app developed from the beginning of online fictional website. The elements occurred in creating this chat fiction play with the advanced and fast-changing technology evolution. With variety of contents for different preferences and its ability to create vary aesthetic qualities; Joylada well meets the needs of the new generation readers and now becoming a chart-topping app.

Keywords: Online Literature / Application / Chat Fiction / JOYLADA

บทนำ

วรรณกรรมเป็นกระจกสะท้อนความเป็นไปของยุคสมัย เป็นม่านฉายของระบบวิธีคิดของคนในแต่ละยุค อันประกอบด้วยการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ค่านิยม สังคม วัฒนธรรมประเพณี เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนความก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยสะท้อนผ่าน รูปแบบเนื้อหา แนวคิด และกลวิธีการประพันธ์

ในระยะเวลาเปลี่ยนผ่านของยุคสมัยอันเป็นผลกระทบจากเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญกับการดำเนินชีวิต แวดวงวรรณกรรมก็มีการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอด บ้างปรับตัวเปลี่ยนจากการเผยแพร่เนื้อหาผ่านน้ำหมึกทางหน้ากระดาษไปเป็นตัวอักษรทางหน้าจอเครื่องมือทันสมัย บ้างก็ขายทอดตลาดและต้องปิดตัวลงไป โดยตลอดช่วง 3 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ. 2558 - 2560 นิตยสารซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นนิตยสารชั้นนำ มีบทบาทสำคัญต่อการเผยแพร่ผลงานวรรณกรรมทั้งเรื่องสั้นและนวนิยายเรื่องยาวแบ่งลงเป็นตอนของนักเขียนไทยชั้นครู เช่น เปรียว Image บางกอกรายสัปดาห์ สกุลไทย พลอยแกมเพชร เนชั่นสุดสัปดาห์ ขวัญเรือน ดิฉัน และคู่สร้างคู่สม ก็เป็นจำนวนหนึ่งที่ประกาศปิดตัวลง

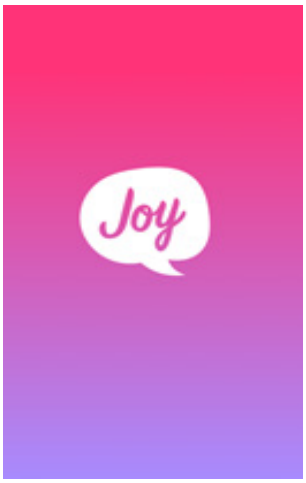
ความตายของสื่อสิ่งพิมพ์นี้เป็นหมุดหมายสำคัญที่ยืนยันถึงการเติบโตของโลกวรรณกรรมออนไลน์และสะท้อนถึงวัฒนธรรมการอ่านวรรณกรรมของคนในปัจจุบันซึ่งมักจะเลือกเสพงานวรรณกรรมและเรื่องเล่าต่าง ๆ ผ่านทางเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันของโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งสามารถพกพาได้สะดวกและตอบ สนองความต้องการที่หลากหลาย

จอยลดา (รูปภาพที่ 1) คือ หนึ่งในแอปพลิเคชันจำนวนมากที่ให้ผู้ใช้สามารถเลือกเป็นทั้งผู้ ‘สร้าง’

*อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

และ ผู้ ‘เสพ’ วรรณกรรมบนโลกออนไลน์ ที่น่าสนใจศึกษาวิเคราะห์ในยุคดิจิทัล เนื่องด้วยนับจากช่วงเวลาไม่กี่เดือนหลังจากแอปพลิเคชันเพิ่งเปิดตัวเมื่อช่วงเดือนสิงหาคม 2560 ก็มีจำนวนผู้อ่านและผู้เขียนที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยมีนิยายยอดนิยมที่มียอดผู้เข้าอ่านสูงสุดถึง 1,500,000,000 (หนึ่งพันห้าร้อยล้าน) ครั้ง

คำถามที่น่าสนใจคือ อะไรทำให้ #จอยลดา เกิดเป็นกระแสไวรัลทั้งในโลกออนไลน์เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม และเป็นที่นิยมมากกว่าแอปพลิเคชันวรรณกรรมออนไลน์อื่น ๆ ในเวลาไล่เลี่ยกัน

ภาพที่ 1 แอปพลิเคชันจอยลดา (Joylada)

จากเด็กดีสู่จอยลดา: ความเป็นมาของวรรณกรรมออนไลน์

เด็กยุคใหม่ไม่อ่านและไม่รู้จักวรรณกรรมระดับชาติและวรรณกรรมระดับโลกที่ได้รับการยอมรับและยกย่อง เป็นสถานการณ์ที่อ้างอิงได้จาก งานวิจัย เรื่อง การวิจารณ์ในฐานะปรากฏการณ์ของสังคมร่วมสมัยเพื่อพัฒนาความรู้ด้านสังคมศาสตร์การวิจารณ์ โดย ศาสตราจารย์ ดร. รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2560)

คำกล่าวที่ได้ยินกันบ่อยจนเกือบเป็นวาทกรรมประดับชาติ คือ “คนไทยอ่านหนังสือไม่เกินปีละ 7 บรรทัด” นั้น คงไม่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นความจริง เพราะไม่มีข้อมูลทางด้านวิจัยรับรอง และในส่วนตัวผู้เขียนเองก็ไม่เห็นด้วยกับข้อความกล่าวอ้างนี้ ด้วยประสบการณ์ที่ได้ประสบมาในช่วงเวลาไม่กี่ปีนี้ จากทั้งงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติที่เราจะเห็นนักอ่านรุ่นเยาว์ยืนต่อคิวเข้าแถวยาวเหยียดอยู่ที่บูธของสำนักพิมพ์ที่ตีพิมพ์เรื่องรักโรแมนติก เนื้อหาชวนฝัน คลายเครียด จนไปถึง เนื้อหาเฉพาะทางพิเศษที่เริ่มเป็นที่นิยมในวงกว้าง อย่างนิยายประเภทยาโอย (Yaoi) ยูริ (Yuri) และนวนิยายออนไลน์ที่มีโปรโมชั่นใหม่ ๆ มานำเสนอผู้อ่าน และทั้งจากบรรยากาศในร้านหนังสือที่มักจะสนใจอยู่แต่ประเภทนวนิยายชวนหัวของสำนักพิมพ์แจ่มใสแล้วละก็ สามารถคะเนได้ในเบื้องต้นว่า ไม่ใช่ว่า ไม่อ่านหนังสือ หากแต่หนังสือที่เลือกอ่านนั้นมีเนื้อหา และวิธีการในการประพันธ์แตกต่างจากนวนิยายในยุคดั้งเดิม และต่างจากนวนิยายที่ได้รับการยกย่องให้เป็นวรรณกรรมระดับชาติและระดับโลก

พัฒนาการของวรรณกรรมออนไลน์ของไทยนั้นอาจจะถือได้ว่ามีจุดเริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2544 เมื่อสำนักพิมพ์เริ่มมีการนำเรื่องราวจาก Blog มาตีพิมพ์ขายเป็นรูปเล่ม (รื่นฤทัย, 2560) และ ในปีเดียวกันนั้นเอง ได้เกิดนิยายวิทยาศาสตร์แฟนตาซีออนไลน์ที่ถือว่ามีอิทธิพลต่อวงการวรรณกรรมสมัยใหม่เป็นอย่างมากนั่นคือ เดอะ ไวท์ โรด ของ ฐาวรา สิริพิพัฒน์ เจ้าของนามปากกา ดร.ป๊อบ ที่เผยแพร่ครั้งแรกในเว็บไซต์ Dek-D.com และได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก มียอดผู้เข้าชมสูงจนสำนักพิมพ์สยามอินเตอร์บุ๊คนำไปตีพิมพ์และในเวลาไม่นานได้รับการตีพิมพ์ซ้ำหลายต่อหลายครั้ง นั่นจึงเป็นการเปิดตลาดให้กับนวนิยายจากโลกออนไลน์ และหลังจากนั้นก็มีนวนิยายอีกหลายเรื่องจากผู้เขียนหลากหลายที่ได้รับความนิยมในโลกอินเทอร์เน็ต ถูกเลือกไปแปลงร่างเป็นหนังสือและได้รับการตีพิมพ์ซ้ำ อย่างหนังสือ ชุด หัวขโมยแห่งบารามอส ของ Rabbit ที่มีทั้งหมด 4 เล่ม ด้วยกันก็ได้รับความนิยมจนจัดพิมพ์เล่มพิเศษและทำของที่ระลึกขึ้นมา 4 ชิ้น สำหรับหนังสือทุกเล่มในชุด และแน่นอนว่าหนังสือที่ได้รับความนิยมอย่างมากในช่วงเวลานั้นก็ได้รับอิทธิพลในการประพันธ์มาจากวรรณกรรมตะวันตกระดับตำนานของโลกอย่างแฮร์รี่ พอตเตอร์ โดย เจ.เค.โรลลิ่ง และ เดอะ ลอร์ด ออฟ เดอะ ริง โดย เจ.อาร์.อาร์.โทลคีน จากจุดเริ่มต้นนั้นเอง ตลาดวรรณกรรมออนไลน์ก็เริ่มพัฒนาและขยับขยายเพิ่มแนวเรื่องเพื่อเจาะกลุ่มตลาดคนอ่านแนวอื่น ๆ อย่างเช่นแนวรักหวานอบอุ่นใจของสำนักพิมพ์แจ่มใส ซึ่งได้ขยายตลาดและเปิดช่องทางใหม่กับผู้อ่านด้วยการเริ่มตีพิมพ์นวนิยายแปลเกาหลี จนกลายเป็นจุดขายของสำนักพิมพ์ เมื่อใดที่อยากอ่านนวนิยายแปลเกาหลี หรือ นวนิยายไทยกลิ่นอายเกาหลีต้อง เปิดเว็บไซต์ Jamsai.com

จนถึงปัจจุบันนวนิยายออนไลน์ก็ได้รับความนิยมมาอย่างต่อเนื่อง มีแอปพลิเคชันหลากหลาย เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงและใช้ง่ายได้ง่าย และอย่างที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่าผู้อ่านรุ่นเยาว์สนใจเลือกอ่านอะไรที่ใช่ขนบเดิมของการประพันธ์ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์จากการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ แล้ว ผู้เขียนคิดว่าแนวโน้มของผู้อ่านสมัยใหม่นิยมอ่านอะไรที่ย่อยง่าย เข้าใจง่าย ใช้เวลาน้อย แต่เพลิดเพลินมาก ซึ่งนั่นเป็นสิ่งที่ทำให้จอยลดาตอบโจทย์และเป็นที่นิยมในระยะเวลาอันรวดเร็ว

จอยลดา นวนิยายแชตเจ้าแรกของไทย

เอกลักษณ์สำคัญที่ทำให้ จอยลดา แตกต่างจากแอปพลิเคชันนิยายอื่น ๆ คือ การสร้างกลวิธีการเล่าที่ได้รับอิทธิพลมาจากรูปแบบการใช้ชีวิตในการใช้ชีวิตเชื่อมโยงกับเครือข่ายสังคม (Social Network) โดยถอดรูปแบบโครงสร้างการเล่าเรื่องมาจากการใช้ภาษาสนทนาในห้องสนทนา (Chat) ของแอปพลิเคชันไลน์ (Line) ซึ่งผู้คนในยุคนี้ต่างคุ้นเคยกันดีเพราะต่างก็ใช้แอปพลิเคชันไลน์ในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน จนอาจจะกล่าวได้ว่าแทบจะไม่มีใครไม่รู้จักแอปพลิเคชันนี้

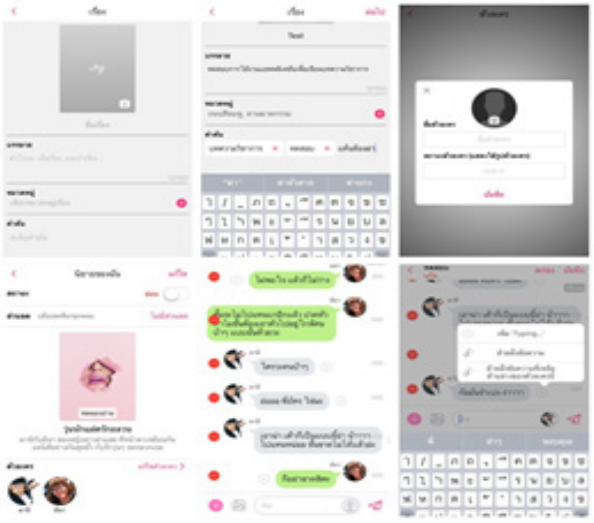
เสพสนุก สร้างง่าย

อีกสิ่งที่ดึงดูดให้มีผู้สนใจใช้บริการแอปพลิเคชันจอยลดาเป็นจำนวนมาก ทั้งเป็นผู้อ่านและผู้เขียน เพราะจอยลดามีหมวดหมู่นวนิยายหลากหลายแนวให้เลือกสรรเป็นจำนวนมาก ได้แก่ #ถนนสีชมพู แนวเรื่องรัก โรแมนติก, #ทะเลสีเทา แนวเรื่อง ดราม่า เศร้า รักไม่สมหวัง, #บ้านหรรษา แนวเรื่องตลก, #ดินแดนมหัศจรรย์ แนวเรื่องแฟนตาซี, #สถานีอวกาศ แนวเรื่องไซไฟ ย้อนเวลา, #เขตอาถรรพ์ แนวเรื่องผีลี้ลับ สยองขวัญ, #ลานฆาตกรรม แนวเรื่องสืบสวนสอบสวน, #ฟิลกู๊ดคาเฟ่ แนวเรื่องอ่านสบายมองโลกมุมบวก, #ท่าเรือสีรุ้ง แนวเรื่องชายรักชาย (Yaoi), #ทุ่งลิลลี่ แนวเรื่องหญิงรักหญิง (Yuri), #โกดังแฟนคลับ แนวเรื่องใดก็ได้แต่สร้างมาจากเรื่องราวที่มีต้นฉบับหรือบุคคลที่มีชื่อเสียง (แฟนฟิค), #สำนักพู่กันจีน นวนิยายแปลจากภาษาจีน ซึ่งเป็นหมวดหมู่เดียวที่ไม่มีรูปแบบอยู่ในนิยายแชตและไม่เปิดให้ผู้ใช้งานแอปพลิเคชันเขียนลงหมวดหมู่นี้ เป็นแนวเรื่องที่เพิ่งเข้ามาเป็นอันดับสุดท้าย

โดยทุก ๆ หมวดหมู่ ผู้อ่านสามารถอ่านได้ฟรีโดยไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าบริการ หรือหากสมัครเป็นสมาชิก VIP ในราคา 35 บาทต่อเดือน ก็จะได้รับบริการปิดโฆษณาที่จะปรากฏขึ้นมาบนหน้าจอทุกครั้งที่เริ่มอ่านนวนิยายแชตบทใหม่

อีกสิ่งที่เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้แอปพลิเคชันนิยายออนไลน์ต่างๆ รวมถึงจอยลดา ได้รับความนิยมก็คือ ทุกคนสามารถเป็นได้ทั้งผู้เสพและผู้สร้าง ใคร ๆ ก็สามารถจะนำเสนอเนื้อหาที่ตัวเองบอกเล่าสู่สายตาสาธารณชนได้โดยไม่มีบรรณาธิการต้นฉบับควบคุมเหมือนการตีพิมพ์ลงในหน้าหนังสือหรือนิตยสาร สิ่งที่ทำให้สนุกคือความคิดเห็นโดยตรงจากผู้อ่านซึ่งจะเป็นแรงกระเพื่อมให้เกิดการส่งต่อหรือ ‘แชร์’ จากคนหนึ่งถึงอีกคนหนึ่ง จนเกิดยอดผู้เข้าอ่านที่เป็นเครื่องรับประกันถึงความสนุก โดยมียอด ‘Viewer’ ที่สะท้อนความนิยมอย่างสูง นอกจากนี้เมื่อมียอดผู้อ่านถึงเป้าหมายที่แอปพลิเคชันกำหนดก็มีเงินค่าตอบแทนให้

การสร้างนิยายแชตของจอยลดานั้นมีแพลตฟอร์มที่ค่อนข้างจะ ‘หวือหวา’ กว่านิยายออนไลน์อื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นบทบรรยาย ซึ่งน่าจะมีความซับซ้อนในการสร้างสรรค์งานเขียนในแบบนิยายแชตขึ้น แต่จอยลดากลับออกแบบฟังก์ชันการสร้างนิยายแชตออกมาได้ให้ผู้ใช้งานรู้สึกสนุก น่าสนใจ และที่สำคัญคือ ง่ายที่จะเล่าเรื่อง กล่าวคือ ใครๆ ก็สามารถสร้างนวนิยายแชตขึ้นมาได้ง่ายๆ ด้วยแพลตฟอร์มที่แอปพลิเคชันมีไว้ให้ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ผู้ใช้แอปพลิเคชันสามารถแต่งนิยายแชตพร้อมเผยแพร่ได้ทันที เมื่อพิมพ์เรื่องราวลงใน

แพลตฟอร์มที่แอปพลิเคชันมีให้แต่ละขั้นตอนมีวิธีการใช้งานแนะนำไว้อย่างละเอียด มีคลังรูปภาพที่ผู้ใช้สามารถนำมาใช้ได้ฟรีอย่างถูกลิขสิทธิ์ โดยสามารถกำหนดชื่อเรื่อง ชื่อตัวละครที่ต้องการ และรายละเอียดอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ในรูปแบบ # (แฮทแทค) ให้ผู้อ่านสามารถค้นหาเรื่องที่ตรงกับแนวทางที่สนใจได้ด้วย ซึ่งในส่วนข้อมูลรายละเอียด ถ้าไม่ถูกใจ ผู้เขียนสามารถกลับมาแก้ไขเพิ่มเติมได้อีกในภายหลัง

ส่วนในเรื่องการพิมพ์เนื้อหา ผู้ใช้งานสามารถทำความคุ้นเคยได้ในเวลาอันรวดเร็ว เพราะผู้ใช้มีประสบการณ์การใช้งานกับการพิมพ์รูปแบบสนทนาแบบนี้ในชีวิตประจำวันด้วยแอปพลิเคชันไลน์อยู่แล้ว และเมื่อแอปพลิเคชันถูกออกแบบมาให้ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถพิมพ์แต่ละบทให้จบได้ในเวลารวดเร็ว ก็เป็นแรงดึงดูดสำคัญให้ผู้ใช้กลับมาใช้ซ้ำ จนสามารถทำให้นักเขียนนิยายแชตเขียนนิยายของตนเองให้เสร็จลุล่วงจนจบบทได้ ไม่ทิ้งร้างไปกลางคันเหมือนการเขียนนิยายตามแอปพลิเคชันนวนิยายออนไลน์อื่นๆ ที่เป็นนวนิยายตามแบบขนบเดิมหรือนวนิยายในรูปแบบหนังสือที่เราคุ้นเคยกัน

นอกจากทันทีที่เขียนเสร็จสามารถเผยแพร่ในแอปพลิเคชันได้ทันทีแล้ว ถ้าเรื่องใดได้รับความนิยมและมีผู้อ่านเรียกร้องจำนวนมาก ก็จะได้รับการคัดเลือกให้จัดพิมพ์เป็นหนังสืออย่างสวยงาม ในรูปแบบการพิมพ์จำกัดจำนวน (Limited Edition) พร้อมกับของแถมพิเศษ เพื่อเพิ่มมูลค่า โดยหนังสือนั้นจะมีหน้าที่เป็นของสะสมมากกว่าที่ผู้อ่านจะซื้อไปเพื่อการอ่าน

กลวิธีการเล่าเรื่อง : ทุกอย่างเกิดขึ้นจาก “ไดอะล็อก”

ความสำเร็จเริ่มแรกของจอยลดา มาจากการดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนา ในลักษณะสลับฝั่ง ซ้าย – ขวา ด้วยรูปแบบการแชตของแอปพลิเคชันไลน์

การเล่าเรื่องในลักษณะนี้ เริ่มต้นจากการสร้างความรู้สึกของการเป็นผู้เฝ้ามองให้กับผู้อ่าน ทำให้รู้สึกราวกับกำลังแอบอ่านบทสนทนาในแอปพลิเคชันไลน์ของคนอื่นอยู่ รูปแบบการเล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ สลับฝั่งซ้าย – ขวา ของหน้าจอโทรศัพท์ไปเรื่อย ๆ นี้นอกจากจะเป็นการทำให้อ่านง่าย ย่อยง่าย ผู้อ่านรู้สึกเพลิดเพลิน ใช้เวลาไม่นาน ซึ่งก็เหมาะสำหรับคนในยุคปัจจุบันที่มักจะทำอะไรหลาย ๆ อย่างไปพร้อม ๆ กัน และไม่จดจ่ออยู่กับอะไรนาน ๆ แล้ว วิธีการนี้ยังไปกระตุ้นความรู้สึกตื่นเต้นที่ได้ ‘สอดรู้สอดเห็น’ คล้าย ๆ กับ ผู้อ่านได้อ่านแชตหลุดที่เราเห็นกันบ่อย ๆ ในข่าว หรือ ประเด็นร้อนในยุคสังคมโซเชียลสมัยนี้

ประการต่อมา นวนิยายส่วนมากในแอปพลิเคชันจอยลดา ตัวละครเอก ทั้งนางเอก และ พระเอก มักจะอยู่ในตำแหน่งสนทนาฝั่งขวา ซึ่งเชื่อมโยงกับรูปแบบของแอปพลิเคชันไลน์ เมื่อมีบทสนทนาเกิดขึ้น ข้อความของเรา เจ้าของเครื่อง ซึ่งเป็นผู้กด ส่ง (send) ข้อความออกไปจะอยู่ทางขวาเสมอ รูปแบบนี้ทำให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อมโยงว่าฉันคือพระเอก นางเอก หรือเป็นตัวที่สำคัญที่สุดของการสนทนานั้น

เขียน ‘ได้’ ง่าย เขียน ‘ดี’ ยาก

ดังที่กล่าวมาข้างต้นว่า จอยลดา ออกแบบให้ใครๆ ก็สามารถเขียนเรื่องได้ง่าย ๆ แต่การจะเป็นนักเขียนได้รับความนิยมสูง มีผู้ติดตามอ่านอย่างต่อเนื่องไปจนจบ และมียอดวิวเวอร์มากขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถสร้างรายได้ได้นั้น ต้องใช้ทักษะการประพันธ์ในระดับหนึ่ง

แน่นอนว่าไม่ใช่ทุกคนเป็นนักเขียนที่ดีได้ ผู้อ่านอาจจะลองสร้างนวนิยายของตนเองขึ้นมาบ้าง หลังจากได้อ่านนวนิยายแชตเรื่องอื่น ๆ มาหลาย ๆ เรื่อง ผนวกกับการเขียนที่ไม่ต้องใช้วิธีการประพันธ์ตามขนบดั้งเดิม ก็ยิ่งทำให้รู้สึกว่าสามารถเขียนได้ไม่ยากนัก แต่การเล่าเรื่องให้เรื่องดำเนินไปข้างหน้าด้วยบทสนทนาเพียงอย่างเดียว คือ สิ่งที่ยากที่สุด นอกจากบทสนทนาต้องนำพาเรื่องไปตามโครงที่วางไว้แล้ว ทั้งลักษณะนิสัยรวมถึงความรู้สึกภายในใจของตัวละคร ซึ่งแต่เดิมในนวนิยายแบบดั้งเดิมที่เราต่างคุ้นเคยกันดี ล้วนแต่ใช้เทคนิคบรรยายโวหารและพรรณนาโวหารทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการขึ้นอย่างชัดเจน จนมีอารมณ์ความรู้สึกคล้อยตามสำนวนของผู้ประพันธ์ ก็ต้องหาทางเล่าผ่านบทสนทนานั้นด้วย นวนิยายแชตที่ได้รับยอดเข้าอ่านอย่าง “ถล่มทลาย” ส่วนใหญ่ก็ล้วนแต่เป็นเรื่องที่อ่านสนุก สามารถถ่ายทอดลักษณะตัวละครได้ชัดเจน ดำเนินเรื่องไปข้างหน้าไม่ยืดเยื้อ รู้ว่าจังหวะไหนควรผ่อน ควรเร่ง และรู้ว่าควรมีจะมีบทสนทนาที่บีบคั้นอารมณ์ผู้อ่านตอนไหน จบบทสนทนาอย่างไร ให้ผู้อ่านอยากติดตามอ่านตอนต่อไป

ตัวช่วยเล่าเรื่อง : ลูกเล่นจากโลกโซเชียลมีเดีย

นวนิยายที่ได้รับอิทธิพลมาจากโลกออนไลน์ตั้งแต่ยุคแรก ก็จะมีเทคนิคการเขียนที่ใช้สัญลักษณ์อีโมติคอนที่นิยมใน ณ ขณะ ที่นวนิยายเรื่องนั้นสร้างสรรค์ขึ้น เช่นเรื่อง ‘เดอะ ไวท์โรดส์’ ของ ดร.ป๊อป นวนิยายออนไลน์ยอดฮิตที่ได้รับการตีพิมพ์ในยุค 2540 นั้น ก็ใช้อีโมติคอนที่ถอดแบบมาจากโปรแกรมแชต MSN เพื่อช่วยเพิ่มเติมอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้ปรากฏชัดแก่สายตาผู้อ่าน อย่างเช่น >////< แสดงความรู้สึกเขินอาย <3 หมายถึงหัวใจ แสดงความรู้สึกรัก เป็นต้น

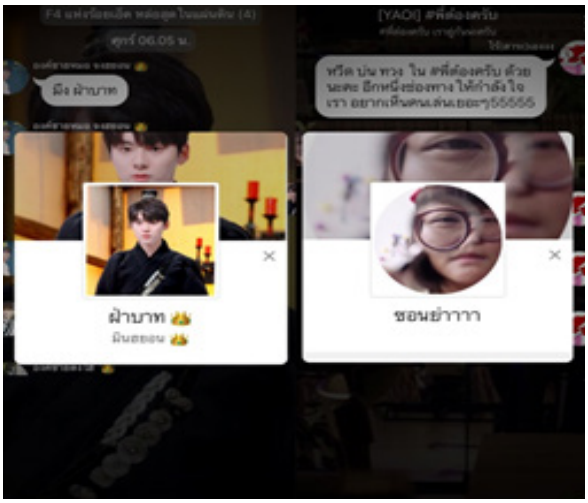
ในยุคนี้ จอยลดา ก็มีการนำเทคนิคต่าง ๆ ที่ทุกคนล้วนแต่คุ้นเคยกันอย่างดีจากการท่องโลกโซเชียลมีเดียมาใช้อย่างครบถ้วน ตั้งแต่รูปแบบแพลตฟอร์มที่ได้กล่าวถึงไปข้างต้น และอิโมติคอนในยุคก่อน ยังมี สติกเกอร์ รวมถึง การส่งรูปภาพเพื่อแสดงรูปภาพประกอบ และแน่นอนว่า เมื่อจอยลดาถอดแบบมาจากการสนทนาในแอปพลิเคชันไลน์และก็ต้องมีการเชื่อมโยงกับแอปพลิเคชันยอดนิยมอื่น ๆ อย่างเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และ อินสตราแกรม (ภาพที่ 3) เอามาใช้เป็นลูกเล่น ที่จะช่วยในการเล่าเรื่องอย่างหนึ่ง ในนวนิยายแชตนี้ด้วยเหมือนกัน

ภาพที่ 3 แอปพลิเคชันจอยลดาได้ออกแบบการใช้งานให้ผู้สร้างสรรค์สามารถเพิ่มลูกเล่น (Gimmick) เข้าไปในนิยายแชต ด้วยการลิงก์กับแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ตั้งชื่อล้อกับแอปพลิเคชันต้นฉบับและมีการใช้งานในรูปแบบเดียวกัน

ดังเช่น การสร้างลักษณะตัวละคร นอกจากผู้เขียนจะสร้างบทสนทนาเพื่อให้ผู้อ่านจินตนาการได้ถึงรูปร่างหน้าตา นิสัยใจคอแล้ว ผู้สร้างสรรค์นวนิยายสามารถนำรูปภาพตัวละครใส่ไปในช่องโปรไฟล์ของผู้สนทนา ซึ่งเป็นอีกตัวช่วยหนึ่งที่เป็นการตัดปัญหาเรื่องการอธิบายลักษณะภายนอกของตัวละครว่ามีรูปร่างอย่างไร และลักษณะนิสัยเป็นอย่างไร ยิ่งถ้าผู้เขียนเลือกรูปภาพที่มาเป็นรูปดิสเพลย์ของตัวละครเป็นนักแสดง ดารา หรือ ผู้มีชื่อเสียงในวงสังคมอยู่แล้ว ก็จะยิ่งสร้างลักษณะภายนอกให้ผู้อ่านรับรู้ได้ทันที

นอกจากนี้ ในนวนิยายบางเรื่อง โดยเฉพาะนวนิยายที่จัดอยู่ในหมวดหมู่ของ แฟนฟิค คือ เรื่องในหมวดนี้จะมีการใช้ตัวละครและรูปภาพจากละครหรือซีรีส์ที่มีอยู่ในขณะนั้นมาสร้างสรรค์เรื่องราวใหม่ ก็เท่ากับว่านอกจากจะเป็นการใช้ภาพตัวละครหรือบุคคลสาธารณะมาใช้ (ภาพที่ 4) เพื่อให้ภาพลักษณ์ของตัวละครปรากฏขึ้นในจินตนาการของผู้อ่านโดยทันทีแล้ว ยังเป็นการดึงลักษณะนิสัยเดิมที่ผู้อ่านก็รับรู้ได้จากการที่เคยชมละครหรือซีรีส์เรื่องนั้น ๆ มาก่อนอยู่แล้วมาใช้ ทำให้ผู้อ่านรับรู้ภูมิหลังหรือลักษณะนิสัยเดิมของตัวละครโดยไม่ต้องมีการอธิบายเพิ่มเติมอีกด้วย

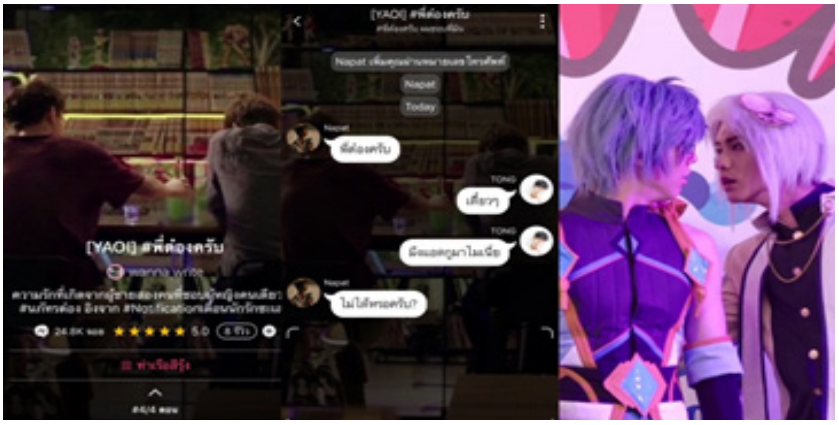
ภาพที่ 4 (ด้านซ้าย) ดิสเพลย์ตัวละครจากนวนิยายแชตเรื่อง ขยี่มวังหลัง เคียงบัลลังก์ฝ่าบาท ซึ่งนำภาพศิลปินมาจากรายการ Produce 101 (ด้านขวา) ดิสเพลย์ตัวละครจากนวนิยายแชตเรื่อง พี่ต๋องครับ ซึ่งนำภาพตัวละครมาจากตัวละครในซีรีส์เรื่อง Notification เตือนนักรักซะเลย

ต่อเติมจินตนาการ ความบันเทิงในมิติทับซ้อน

ส่วนมากตัวละครในเรื่องราวต่าง ๆ ในประเภทและเนื้อหาหลากหลายถูกสร้างขึ้นโดยต่อยอดมาจากสิ่ง

ที่ผู้เขียนและผู้อ่านรู้จักกันดี โดยมีทั้งสร้างมาจากนักแสดง ดารา นักร้อง ไอดอลเกาหลี ที่ผู้เขียนชื่นชอบ และสร้างมาจากซีรีส์หรือละครที่เป็นที่นิยมในขณะนั้นหรือที่เรียกกันว่า แฟนฟิค นั่นเอง

ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ ผู้ชมที่ชมละครมักจะเกิดการจับคู่กันตัวละครต่างๆ หรือที่ภาษาวัยรุ่นในสมัยนี้เรียกว่า “จิ้น” ตัวละครที่ถูกจิ้นหรือจับคู่เรียกว่า “คู่ชิป” ซึ่งมาจากคำว่าชิปเปอร์ ที่เห็นว่าจะมีการใช้กันในคำภาษาเดิมว่าคู่ขวัญ โดยคู่จิ้นหรือคู่ชิปที่เกิดขึ้นในยุคสมัยนี้มักไม่ใช่เป็นคู่ที่เป็นเส้นเรื่องหลักในละคร หรือ ไม่ได้ตั้งใจให้ตัวละครมีปฏิสัมพันธ์ในแบบชู้สาว แต่ผู้ชม ชมแล้วเกิดจินตนาการขึ้นจากฉากบางฉากซึ่งในละครตั้งใจจะเล่าถึงเรื่องอื่น ๆ

เรื่องราวนิยายแชตในจอยลดาจึงเป็นการเอาเรื่องที่ผู้ชมจิ้นกันไม่ว่าจะเป็นจากละคร,รายการวาไรตี โชว์,ซีรีส์ มาสานต่อให้เป็นรูปธรรมและเป็นเรื่องเป็นราวที่ชั้นเจนตามจินตนาการของตนเอง อย่างเช่น เรื่อง ขย่มวังหลัง เคียงบัลลังก์ฝ่าบาท นวนิยายแชตที่เป็นที่นิยมมากของแอปพลิเคชัน ซึ่งมียอดผู้อ่านสูงถึงหลักพันล้านคนนั้น ผู้เขียนสร้างตัวละครมาจากไอดอลเกาหลีที่โด่งดังมาจากรายการ Produce 101 ซึ่งไอดอลทั้งหมดเป็นเพศชาย แต่ถูกนำมาดัดแปลงให้เป็นตัวละครทั้งพระเอกและนางเอก และสร้างเรื่องราวให้มีฉากหลังเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในประเทศจีนโบราณมีกลิ่นอายความเมโลดราม่าแบบซีรีส์จีนกำลังภายใน โดยใช้รูปภาพและชื่อเดิมของไอดอลมาตั้งเป็นชื่อตัวละครโยปรับให้เข้ากับฉากหลังในเรื่อง เพื่อดึงคนอ่านที่เป็นแฟนคลับรายการเดียวกัน ให้รู้สึกร่วมไปกับเนื้อเรื่องและตัวละครอย่างรวดเร็ว

หรือ ซีรีส์เรื่อง Notification เตือนนักรักซะเลย ของบริษัทภาพดีทวีสุข จำกัด และบริษัท บีอีซีไอ คอร์ปอเรชั่น จำกัด ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับหญิงสาวโอตาคุกับกลุ่มเพื่อนสนิทที่พบกับการแจ้งเตือนจากอนาคตเกี่ยวกับชีวิตวุ่น ๆ และความรักที่ไม่อาจคาดเดาได้ เมื่อซีรีส์ออกอากาศทางแอปพลิเคชัน Mello ถึงตอนที่ 5 ก็เกิดกระแสคู่จิ้นระหว่าง นภัทร และ ต่อง พระเอกทั้ง 2 คนของเรื่องขึ้นและหลังจากละครออกอากาศไปไม่กี่ชั่วโมง ในคืนเดียวกันนั้นเอง แฟนคลับก็นำเรื่องราวจากซีรีส์มาต่อยอดเป็นแฟนฟิคชื่อเรื่องว่า พี่ต่องครับ (ภาพที่ 5) และภายในวันแรกที่เรื่องนี้ถูกเผยแพร่ในจอยลดาก็มีผู้เข้าไปอ่านทันทีถึง 40,000 คน

ภาพที่ 5 (ด้านซ้าย และ กลาง) ภาพนวนิยายแชตเรื่อง พี่ต่องครับ ที่เขียนขึ้นมาจากตัวละครในซีรีส์ Notificationเตือนนักรักซะเลย (ด้านขวา) ภาพจากซีรีส์ Notificationเตือนนักรักซะเลยที่ทำให้เกิดกระแสคู่จิ้นขึ้น

นับว่าอรรถรสที่ได้จากการอ่านนวนิยายแชตจอยลดานั้น เกิดจาก 2 มิติที่เหลื่อมซ้อนกัน กล่าวคือ มิติแรกคือผู้อ่านได้ความบันเทิงจากเรื่องราว การวางโครงเรื่อง การสื่อสารโดยบทสนทนาที่เล่าเรื่องและทำหน้าที่ของมันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาจจะมีหรือไม่มีภาพจำจากตัวละครตัวนั้นๆ มาก่อน กล่าวคือ ความสนุกเกิดจากทักษะและความสามารถของผู้ประพันธ์เป็นหลัก

ส่วนมิติที่สองคือผู้อ่านที่เป็นแฟนด้อม แต่เดิมของตัวละคร, ไอดอล หรือศิลปินที่ถูกนำมาเป็นตัวละคร เมื่ออ่านเรื่องราวที่ดำเนินไปของนวนิยายแชตซึ่งอาจจะนำเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในรายการ วาไรตี้หรือจากกระแสข่าวหรือจากข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นมาเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ในเรื่อง ก็ยิ่งทำให้เกิดภาพที่ชัดเจนมาผสมผสานกับจินตนาการที่มีอยู่แต่เดิมของผู้อ่านได้ลึกล้ำกว่า เป็นการตอบสนองและเติมเต็มความรู้สึกใกล้ชิดศิลปินหรือไอดอลที่ผู้อ่านชื่นชอบแบบที่เครื่องมือให้ความบันเทิงอื่นๆ อย่างละครหรือภาพยนตร์ทำไม่ได้ และสามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทันทีทันควัน โดยมีช่องแสดงความคิดเห็นให้ผู้อ่านสามารถวิจารณ์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อ่านที่เป็นแฟนคลับหรือแฟนด้อมเดียวกับเรื่องราวที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาก็สามารถแลกเปลี่ยนกันได้อย่าง

ออกรสออกชาติ เกิดการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านในทันที

สรุป

ด้วยองค์ประกอบในการประพันธ์ที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายสังคมและกลวิธีการเล่าเรื่องซึ่งผสานเข้ากับลูกเล่นจากโซเชียลมีเดียที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้จอยลดาเป็นแอปพลิเคชันนวนิยายซึ่งสามารถสร้างสรรค์งานได้ง่ายและรวดเร็ว สามารถตอบสนองความต้องการของผู้คนในยุคสมัยที่มีความสนใจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างทันท่วงที ซึ่งเรื่องราวจำนวนมากที่ถูกถ่ายทอดเป็นนวนิยายแชตในจอยลดานี้ อาจทำหน้าที่ตอบสนอง ความต้องการของผู้อ่านเฉพาะกลุ่มในช่วงสั้นๆ และหมดความสำคัญเมื่อกระแสความนิยมนั้นเคลื่อนผ่านไป ตามโลกตามเทคโนโลยีที่หมุนเปลี่ยนเร็ว

เมื่อเวลาผ่านไป ถึงที่สุดแล้วงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจากแอปพลิเคชันจอยลดาอาจจะไม่ได้รับการยอมรับว่าเป็นวรรณกรรมระดับชาติที่ทุกคนควรอ่าน แต่อย่างน้อยปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับจอยลดาก็สมควรเป็นหมุดหมายที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ควรศึกษาเรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของการเสพวรรณกรรมของนักอ่านรุ่นใหม่

ในช่วงเวลาต่อจากนี้ไป ไม่ว่าสังคม วัฒนธรรมจะเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีจะก้าวล้ำไปเพียงใด ตัวอักษรแห่งวรรณกรรมก็จะยังคงอยู่ ทั้งหน้าจอและหน้ากระดาษ เพียงแต่ต่างกันด้วยปริมาณ บทบาท และสถานะที่ผันแปร เพราะวรรณกรรมไม่ได้เล่าแค่เนื้อหาของตัวมันเองเท่านั้น หากแต่ยังเล่าและสะท้อนความเป็นไปของสังคมอีกด้วย

บรรณานุกรม

รตชา. (2547). *เขียนนิยาย ศาสตร์และศิลป์สู่เส้นทางนักประพันธ์*. กรุงเทพมหานคร: ทวิกิต์

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2560). *อ่านวรรณกรรม Gen Z*. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.

อิงอร สุพันธุ์วณิช. (2547). *วรรณกรรมวิจารณ์*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.